

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
Број: 610-00-00317/2020-01
Датум: 05.05.2020. године
Београд
Немањина 22-26

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
Број: 530-01-45/2020-10
Датум: 05.05.2020. године
Београд
Немањина 22-26

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
- директору -

ПРЕДМЕТ: Инструкција у вези са поступањем предшколских установа поводом отварања објеката за пријем уписане деце у време трајања епидемије COVID-19

Поштовани/а,

У циљу благовремене припреме предшколских установа за отварање објеката и пријем једног броја уписане деце почев од 11. маја 2020. године, у обиму који омогућава спровођење неопходних мера превенције, заштите и сузбијања ширења епидемије COVID-19 а у складу са:

- исказаним потребама породица за пријем уписане деце у оквиру програма васпитно-образовног рада у целодневном трајању и
- утврђеним просторним и кадровским капацитетима предшколских установа,

а како би се, у овом процесу пружила стручна подршка установама у остваривању њихове мултифункционалне делатности, достављамо Вам **инструкцију** која садржи главне смернице и препоруке у вези са поступањем и организацијом рада предшколских установа у оквиру новог режима мера у време трајања епидемије COVID-19.

Отварање предшколских установа до пуног капацитета објеката за пријем деце, спроводиће се у складу са одлукама и мерама Владе Републике Србије, на основу континуираног праћења епидемиолошке ситуације у земљи и стручне процене републичког Кризног штаба и надлежних институција.

Начелна полазишта:

- Подршка деци и њиховим породицама, обезбеђивање услова за здраво и безбедно одрастање, целовит развој и добробит детета је заједничка одговорност друштва – породице, професионалаца у систему предшколског васпитања и образовања, здравствене и социјалне заштите и других релевантних служби, институција и организација на националном и локалном нивоу. Одговорним односом свих актера који се старају о деци и породицама доприноси се уважавању најбољег интереса деце

и заштити њихове добробити и у актуелној глобалној борби против ширења епидемије COVID-19.

- Интегрисани систем предшколског васпитања и образовања обезбеђује подршку целовитом развоју и добробити деце кроз остваривање својих различитих функција: васпитања и образовања, неге, превентивно-здравствене и социјалне заштите деце, подршке васпитној функцији породице. Осетљивост тренутка у коме се наше друштво, као и цео свет налази у борби против глобалне пандемије, налаже обавезу доследног придржавања препорука за превенцију инфекције COVID-19 и у домену остваривања делатности предшколског васпитања и образовања.
- У контексту постепене нормализације услова и наставка рада у оквиру различитих привредних и јавних делатности, постепено отварање објеката предшколских установа представља меру у чијем је спровођењу неопходно показати изузетно висок ниво професионализма, одговорности, узајамног разумевања и солидарности, како од стране оснивача - јединица локалних самоуправа, тако и запослених у предшколским установама, као и породица које су примарни и најважнији васпитач деце.
- У ситуацији која налаже спровођење додатних превентивних мера и појачаних хигијенских захтева, професионални задатак и изазов за носиоце делатности може представљати питање налажења баланса и стварање услова у којима се обезбеђује заштита физичког здравља и безбедности деце и пружа подршка целовитом развоју и добробити деце, као и подршка породицама. Важно је подржати код деце осећање сигурности, која проистиче из односа поверења и предвидљивости. Дете ће се осећати сигурно у средини у којој се осећа уклопљено и усклађено са другима, у којој су правила позната, јасна и доследна. За сигурно окружење деце, посебно је важна сигурност одраслих и грађење односа узајамне подршке и поверења у колективу. У том смислу, потребно је да стручни органи и тимови установе посебну пажњу посвете изазовима и питањима остваривања непосредног васпитно-образовног рада у измењеним околностима које условљава актуелна ситуација (поновна адаптација деце; подршка психолошкој добробити детета; изазови креирања средине за учење; стварање прилика за игру, учење и истраживање; професионална комуникација, размена и узајамна подршка међу запосленима).
- Када околности дозволе потпуну нормализацију рада васпитно-образовних установа, вратићемо се *својим пуним капацитетима и ресурсима* наставку започетих реформских активности у домену унапређивања квалитета предшколског васпитања и образовања, са једним важним заједничким искуством из кога смо научили много.

У складу са доступним показатељима и препорукама надлежних здравствених институција, ова инструкција представља разраду сета препорука и смерница специфично намењених предшколским установама. Како боравак у вртићима потенцијално може представљати већи ризик за заразу деце него што је случај у породици (посебно ако су чланови породичног домаћинства укључени у такав тип дневних обавеза који им не омогућава да доследно избегавају ситуације повећаног ризика од заразе COVID-19), опште здравствене препоруке и упутства указују на потребу да се у овом периоду препоручи останак код куће, у породичном окружењу све деце за коју се то може обезбедити, а посебно деце са хроничним обољењима и хроничним болестима, као и деце која су у непосредном контакту са хроничним болесницима и старијим лицима у породици.

У том смислу, на основу сагледавања података предшколских установа о исказаним потребама породица (када су родитељи, односно други законски заступници детета у

обавези да се врате на посао, а немају другу могућност збрињавања деце), предвиђено је отварање објеката предшколских установа у складу са расположивим просторним капацитетима и људским ресурсима у предшколским установама, чиме се тежи минимизовању здравствених ризика за децу, родитеље и запослене.

Препоруке за превенцију инфекције COVID-19 у предшколским установама које започињу са непосредним васпитно-образовним радом у оквиру ублажавања мера, почев од 11. маја 2020. године

Посебне мере дезинфекције, дезинсекције и дератизације објеката предшколске установе спроводе у сарадњи са оснивачем и надлежним заводима, институтима и организацијама акредитованим за вршење ових послова у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита становништва од заразних болести.

I. Пре организованог доласка деце са родитељима у објекте предшколске установе, предузети следеће:

1. Спровести прање, чишћење и дезинфекцију простора, прибора и опреме, као и проветравање простора и након тога, то радити свакодневно.
2. У сарадњи са републичким Кризним штабом и оснивачем предшколске установе – јединицом локалне самоуправе потребно је обезбедити довољне количине личне заштитне опреме за запослене, средстава и прибора за чишћење, дезинфекцију и личну хигијену и правовремено требовати нове потребне количине.
3. На улазу у објекте свакодневно постављати дезобаријеру - сунђер или крпу добро натопљену дезинфекционим средством, као и дозер са средством за дезинфекцију руку на бази 70% алкохола.
4. Обезбедити обележена места за хигијенско одлагање отпада у вртићу (употребљених маски и др.). Отпад одлагати у кесе смештене у канти са педалом за ножно отварање или отворене како би се избегло додиривање површине канте. Кесе са отпадом завезати пре бацања у контејнер и даље третирати у складу са процедуром за управљање уз прописане мере заштите.

II. Опште препоруке за свакодневни пријем деце у објекат

1. У сваком објекту, унапред предвидети и означити простор у коме је најбезбедније преузимати дете од родитеља. Родитељ је у обавези да кад улази у предшколску установу, обавезно носи маску тако да маска прекрива уста и нос, дезинфикује руке на улазу препаратом на бази 70% алкохола, и пређе преко постављене дезобаријере за обућу, и да уз минимално задржавање, преда дете васпитачу.
2. Уколико постоје могућности, на уласку у сваки објекат предшколске установе треба обезбедити бесконтактно мерење температуре и родитеља и деце.
3. Ограничити време за јутарњи пријем деце, тако да родитељ може довести дете најкасније 15 минута пре доручка, како би се дезинфикувао простор (холлови, ходници) и омогућило безбедно допремање хране у васпитне групе.
4. Предшколска установа је у обавези да обезбеди медицинску сестру - сарадника на пословима неге и превентивне здравствене заштите за сваки објекат установе у којем ће бити организован пријем деце, односно непосредан васпитно-образовни рад са децом.

У случају да су медицинске сестре на пословима неге и превентивне здравствене заштите у кућној изолацији због претходног рада у повећаном ризику, или оправдано одсутне из других разлога, потребно је организовати адекватну замену са

медицинским сестрама из јаслених група, педијатријског смера или искусним медицинским сестрама - васпитачима, које треба додатно обучити.

III. Запослени у предшколским установама

1. Сви запослени у предшколским установама **морају имати** важећу потврду да су обавили законски обавезан здравствени преглед (санитарни преглед).
2. Сви запослени из предшколских установа који су:
  - имали директан контакт са потврђеним случајем COVID-19, потребно је да се уколико нису развили симптоме болести COVID-19 и након истека кућне изолације од 14 дана, тестирају на нови корона вирус SARS-CoV-2 и врате на посао уколико је резултат теста негативан;
  - били у повећаном ризику од инфекције SARS-CoV-2 (имали радно ангажовање у здравственим установама где се лече оболели од COVID-19 или у МУП-у), потребно је да се пре почетка рада у предшколској установи и након истека кућне изолације од 14 дана, тестирају на нови корона вирус SARS-CoV-2 и врате на посао уколико је резултат теста негативан;
3. Сви запослени треба да прате своје здравствено стање и да у случају појаве било каквих тегоба/симптома који могу да указују на респираторну инфекцију, односно COVID-19 (повишена телесна температура, кашаљ, краткоћа даха, отежано дисање, губитак чула укуса и мириса) одмах предузму мере изолације од деце у групи и других запослених, јаве се надређеном и удаље се са посла, потом се јаве изабраном лекару у дому здравља по процедури која важи за све грађане са сумњом на COVID-19 и да до потврде да су здрави не долазе на посао.
4. У ситуацији појаве сумње на оболевање од COVID-19 или потврде оболевања код запосленог из предшколске установе, директор установе је у обавези да о томе обавести епидемиолога надлежног института/завода за јавно здравље ради даљег поступања.
5. Потребно је да сви запослени у предшколској установи смање учесталост својих социјалних контаката у свакодневним активностима, како би могућност заразе новим корона вирусом била сведена на минимум. Потребно је да при планирању организације рада, директор установе води рачуна о запосленима са хроничним болестима у прављењу распореда ангажовања запослених у првој фази отварања објеката предшколских установа, као и да обезбеди висок ниво колегијалности и колективне оговорности. У овоме му могу помоћи и представници синдиката у установи.

IV. Родитељи/други законски заступници

1. Пријем детета у предшколску установу је могућ **само уз потврду од стране послодавца** која доказује да послове морају да обављају у седишту или другим пословним и организационим јединицама послодавца, **са контактом послодавца**. У свим другим ситуацијама препоручује се да дете остане код куће и да о њему воде бригу родитељи.
2. Родитељима се препоручује да код куће остану деца с хроничним болестима (респираторним, кардиоваскуларним, малигним болестима, дијабетесом или имунодефицијенцијама), као и деца чији родитељи/други законски заступници или укућани имају једну од наведених болести.
3. Свакодневно, пре доласка у вртић, родитељ има обавезу да детету и себи измери температуру и да у случају повишене температуре, не доводи дете у предшколску установу и о томе обавести васпитача.

4. Пријем детета у предшколску установу се врши само **уз потврду надлежног педијатра да је дете здраво** (систематски преглед који се обавља пре уписа у предшколску установу или након дужег одсуствовања детета из предшколске установе), **као и да је уредно вакцинисано.**
5. Дете долази у предшколску установу у пратњи једног родитеља (да би се смањила гужва) и пожељно је да то буде исти родитељ сваког дана. Ако то није могуће, дете доводи родитељ који може.
6. Водећи рачуна о здрављу свог детета као и о сопственом здрављу, родитељи/други законски заступници детета доприносе успешном спровођењу мера превенције инфекције COVID-19. Није дозвољено да родитељ/други законски заступник детета доводи или одводи дете из установе, нити улази у просторије установе ако он/она или дете има повишену телесну температуру, знаке респираторних инфекција попут кашља и кратког даха или је под ризиком да је могао бити у контакту с особама позитивним на COVID-19.
7. Родитеље информисати да је потребно да смање учесталост својих социјалних контаката у свакодневним активностима како би могућност заразе новим корона вирусом била сведена на минимум.
8. Поставити видно обавештење да је потребно да родитељи и други законски заступници при довођењу деце или одласку из установе задржавају **међусобну удаљеност од 2 метра** и поштују смернице наведене у одељку II. (Опште препоруке за свакодневни пријем деце у објекат)
9. Родитељ, односно други законски заступник детета је у обавези да најави поновни повратак детета у колектив најмање два дана раније, ради правовременог планирања и организације рада у установи.
10. Родитеље је потребно обавестити о свим битним смерницама и протоколима који се успостављају у установи у циљу заштите здравља и безбедности деце, родитеља и запослених. Партнерски односи са породицом заснивају се на узајамном поверењу, поштовању, размени битних информација о детету и породици, отвореној комуникацији и одговорности. Спровођење препорука за превенцију инфекције COVID-19 у предшколским установама изискује њихову доследну и одговорну примену како од стране запослених, тако и од стране родитеља/других законских заступника деце у циљу заштите здравља и безбедности деце и одраслих.

V. Посебни аспекти организације рада у предшколској установи у време епидемије

1. На основу сагледаних потреба породица за пријемом деце, установа треба да обезбеди да васпитне групе наставе са радом са смањеним бројем деце, при чему је захтев да се број деце у васпитним групама прописан чл. 30. и 31. Закона о предшколском васпитању и образовању, "Службени гласник РС", бр. 18/10, 101/17, 113/17 - др. закон, 10/19), *умањи за 50%*, ради обезбеђивања услова за спровођење неопходних превентивних мера. Имајући у виду различите просторне капацитете и расположиве људске ресурсе у установама (с обзиром на расположиве објекте, број запослених и број деце за које је потребно обезбедити повратак у установу), потребно је да предшколска установа утврди најоптималнији начин организације који омогућава повратак деце у објекте и васпитне групе у којима су боравили и пре почетка ванредног стања и прекида редовног рада предшколских установа (у зависности од људских и просторних капацитета).
2. Свакодневно ујутру, пре уласка деце у собу обавезно је проветравање свих просторија у објекту предшколске установе. Континуирано проветравати простор током боравка деце у васпитној групи. Детаљно чишћење и дезинфекција простора,

прибора и опреме, као и проветравање спроводи се након одласка деце. Средства за дезинфекцију примењивати у складу са упутством произвођача. Обезбедити чешћу дезинфекцију тоалета.

3. Деца теже контакту, блискости, заједничкој игри, због чега је усвајање правила физичког дистанцирања и придржавање истог тешко изводљиво. Зато је потребно децу по потреби подсећати и упућивати да одржавају физички размак уз објашњења која су им прихватљива зависно од њиховог узраста. Истовремено, ригорозна примена правила физичког дистанцирања није ни могућа ни замислива у животу и раду вртића - физички размак као и појачану личну хигијену деце неопходно је подстицати имајући у виду да ће неминовно долазити до одређених одступања - полазећи од узрасних специфичности детета, особености игре и учења деце у раном детињству и природе делатности предшколског васпитања и образовања.
4. Као и до сада, теме из домена бриге о здрављу, са осећањем мере, приближити и понудити деци кроз игру, планиране ситуације учења, животно-практичне ситуације (рутине, ритуале).
5. Не мешати децу и васпитаче из различитих васпитних група у истом простору. Боравак деце организовати тако да се међусобни контакт различитих васпитних група максимално избегне, као и њихови сусрети у ходницима, трпезаријама, двориштима, салама, тоалетима током дневних рутина.
6. Препоручује се организовање боравка и играња деце у дворишту кад год и где је то могуће, али тако да при томе не долази до мешања деце различитих васпитних група.
7. Не користити играчке које се не могу прати и дезинфиковати (на пример плишане играчке). Уклонити тепихе, остале предмете и украсе који се тешко перу, чисте и дезинфикују. Не мешати играчке између васпитних група и деце пре него што се оперу и дезинфикују. Одредити место за одлагање прљавих играчака.
8. За дневни одмор деце поставити кревете по принципу „ноге-глава“ тако да удаљеност између деце буде два метра у сваком правцу. За свако дете обележити постељину и водити рачуна да свако дете спава у свом кревету.
9. Организовати исхрану деце кад год је то могуће у собама за боравак деце. Уколико је неопходно користити трпезарију, деца за столовима треба да седе на удаљености од два метра у сваком правцу. Не дозволити деци да међусобно деле храну и прибор за исхрану.
10. Током боравка деце у вртићу, потребно је да медицинска сестра на остваривању неге и превентивне здравствене заштите или васпитач групе проверавају да ли код деце постоје знаци респираторне инфекције и да им по потреби, мере температуру бесконтактним топломером.
11. Обезбедити да приручна апотека у простору за медицинску сестру на превентиви садржи: бесконтактни топломер, дезинфекционо средство, алкохол 70%, тупфере вате, комадне газе.
12. При свакој сумњи на постојање симптома респираторне инфекције код детета, медицинска сестра издваја дете у за то намењену просторију и позива родитеље; у случају да се ниједан од родитеља не јави на позив, позвати службу Хитне медицинске помоћи. У случају да медицинска сестра није у објекту у тренутку када васпитач примети симптоме код детета, поступити у складу са протоколом и правилима установљеним у установи.
13. До доласка родитеља, дете мора бити под сталним надзором. У соби за изолацију медицинска сестра или други одрасли, обавезно користи рукавице и маску, тако да маска прекрива уста и нос. Дете смирити, контролисати телесну температуру, раскомотити, напајати топлим напицима и спроводити адекватну негу до доласка родитеља или лекарске екипе. Након одласка детета обавестити управу и надлежни

- институт/завод за јавно здравље, просторију очистити и дезинфиковати, обавезно променити маску и радну униформу.
14. Водити свакодневну евиденцију долазака деце и проверавати разлоге одсуства деце из колектива.
  15. На сајту (ФБ профилу) предшколске установе, на улазу у предшколску установу и на видним местима у установи поставити постере са препорукама за заштиту од респираторне инфекције, као и са правилима понашања родитеља приликом доласка и одласка.
  16. До даљњег је забрањено организовање већих окупљања у објекту (приредбе, прославе, позоришне представе и сл.) и организованих групних посета местима где се очекује окупљање већег броја особа, излета и др.
  17. Спроводити мере физичког дистанцирања у случају да постоји организовани превоз деце – возач мора да носи маску, а деца треба да седе у сваком другом реду наизменично. Уколико је недовољан број места у возилу, транспорт организовати по временским интервалима. Неопходно је спроводити појачану хигијену руку (пре и по напуштању возила нпр. препаратом на бази 70% алкохола) и дезинфекцију возила одговарајућим препаратима, као и проветравање превозног средства.

VI. Додатне превентивне мере

1. У установи треба да буде најмањи могући број запослених у исто време, али свакако толики да је могуће организовати непосредан васпитно-образовни рад са децом, и остваривање осталих делатности предшколске установе.
2. Физички размак од 2 метра спровести у затвореном простору установе где се обављају административни послови, као и између других запослених и деце.
3. Сво особље предшколске установе (директор, руководиоци објеката, васпитни кадар, стручни сарадници и сарадници, медицинске сестре на пословима превентивне здравствене заштите, особље на одржавању хигијене, кухињско особље, техничка служба) морају да носе маске, тако да маска прекрива уста и нос, као и да редовно спроводе мере личне хигијене, посебно прања руку сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди или средством на бази 70 % алкохола. Не додиривати лице, посебно уста, нос и очи пре прања или дезинфекције руку. Обавезност ношења рукавица дефинисана је само у одређеним ситуацијама, наведеним у претходним тачкама ове инструкције.
4. Сви који улазе у просторије које користе деца, морају да носе униформе и користе обућу која је намењена за ношење само у предшколској установи. Униформе прати на температури 60-90 °C коришћењем уобичајених детерџената за рубље бар два пута недељно, а обућу дезинфиковати свакодневно, посебно пре почетка рада, употребом 70% алкохола користећи ручне прскалице или боце са распршивачем.
5. Неопходно је спроводити едукацију запослених у предшколској установи и родитеља о значају и начину примене мера превенције, значају свакодневног праћења здравственог стања деце и остајања код куће деце, као и запослених са симптомима болести. Пожељно је избегавање непосредних контаката ван најуже породице.
6. Сви запослени обавезно морају да одмах по уласку у објекат предшколске установе дезинфикују сопствене мобилне телефоне. Личне ствари, торбе се одлажу у гардеробни део и не уносе у простор васпитне групе.
7. Редовно одржавање простора објекта укључује прање и дезинфиковање подова, врата, столова, столица, квака, прекидача за светло, ручки ормарића, славина, објеката за играње у дворишту, играчака, и других површина које користи већи број лица, најмање два пута дневно, по потреби и чешће.

При коришћењу дезинфекционих средстава водити рачуна о правилној примени према упутству произвођача по питању намене, концентрације, начина примене и неопходног контактеног времена.

Прибор и средства за чишћење и дезинфекцију се морају држати ван домашаја деце и не смеју се примењивати у непосредној близини деце, како би се избегло евентуално удисање испарења.

Чишћење се спроводи када су деца у дворишту или након одласка деце.

8. Просторије редовно проветравати уз омогућавање континуираног протока ваздуха. Не користити вештачку вентилацију.
9. Потребно је спровести појачане хигијенске мере приликом прања, умивања, пресвлачења и држања деце у наручју. Приликом мењања пелена строго поштовати процедуру хигијене руку (прање руку сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди или користити средство на бази 70 % алкохола) пре и након замене и одлагања пелена.
10. Обавезан је надзор васпитача током прања руку деце сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди. Посебно је битно прати руке пре и после јела, после тоалета, после играња и боравка у природи.
11. Потребно је да свако дете има своју постељину, а постељину и друге тканине прати машински на температури од 60-90 °C користећи уобичајен детерцент за рубље, најмање два пута недељно.

Предшколске установе су дужне да свој рад организују у складу са смерницама и препорукама у овом допису. Све препоруке и смернице у овом допису односе се и на предшколске установе чији је оснивач друго правно или физичко лице, осим у делу који се односи на обавезе јединице локалне самоуправе.

Директоре предшколских установа упућујемо на комуникацију са јединицама локалне самоуправе, као и надлежним школским управама у вези са питањима која се односе на комуникацију, обавештавање, планирање и остваривање рада предшколске установе и извештавање, у складу са датим смерницама у оквиру новог режима мера у време трајања епидемије COVID-19. Сходно одлукама и мерама Владе Републике Србије, на основу континуираног праћења епидемиолошке ситуације у земљи и стручне процене републичког Кризног штаба и надлежних институција, о потреби и начину додатног ублажавања мера бићете благовремено обавештени.

**МИНИСТАР ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА**

Mladen Šarčević
Младен Шарчевић

МИНИСТАР ЗДРАВЉА

Zlatibor Lončar
асс. др Златибор Лончар